

noget overdreven Frygt for denne Bestemmelse om, at Sogneraadene kunne lægge Halvdelen paa Formue og Lejlighed, medens de tidligere havde haft en mindre Del lagt paa Formue og Lejlighed. De have vistnok som Regel med Amtsraadets Samtykke kunnet omtrent faa det, som de ville have, og Amtsraadene have, tror jeg, hidtil heller ikke i det hele modsat sit Sogneraadenes Ønske i saa Henseende. Efter min Erfaring har der aldrig nogen Sinde, hvor jeg har set det, været gjort nogen Indbending. Jeg tror, det er en fuldstændig Urimelighed at nære Frygt for de praktiske Konsekvenser deraf.

Ordføreren (Bojsen): Jeg har haft det Indtryk, naar vi forhandle Spørgsmaalet om den mellemkommunale Bestatning, at det er en Sag, som de allerfleste i Princippet i alt Fald føle sig forpligtigede til at hylde, og udtale sig særdeles sympatetisk om, men naar det kommer til Stykket, og den skal gennemføres i Praksis, vokser der en uendelig Mængde Hindringer og Hensyn frem, som kunne umuliggøre dens Gennemførelse. Jeg ser i den Mængde Vædringsforslag, der ere stillede og de store Spørgsmaal, der ere knyttede til denne Sag, et Udtryk for det samme. Der er Hindringer paa denne Reform's Vej. Smidlertid skal jeg herom bemærke at jeg tror, at ikke desto mindre alle de, der ere praktisk interesserede i at faa en Reform som denne, ere saa stærke Vandet over, at de nok ville være i Stand til ogsaa at føre denne Sag igennem. Jeg hører i alt Fald til det relative Flertal i Udvalget, som har stillet sig paa det Standpunkt, at søge en Begrænsning af Opgaven for i Virkeligheden at bane Vej for en endelig Gennemførelse af Sagen. — Jeg skal nu ikke indlade mig paa, at søge at imedgaa Punkt for Punkt alle de mangfoldige Bemærkninger, Indbendinger og Betragtninger, som ere komne frem her i Salen; thi det vilde være altfor vidtløftigt og altfor store Betsler at trække paa Tingets Laalmodighed. Der er kun nogle enkelte Betragtninger, som jeg gerne vilde have fremfat. — Jeg opfatte forrige Gang, jeg havde Ordet, at omtale det Vædringsforslag, som er stillet under Nr. 1, altsaa det principielt modsatte Standpunkt, som den meget ærede Indenrigsminister betegnede det, det Forslag, der er stillet af Mindretallet med det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgfreds (S. C. Christensen) som Ordfører. Dette ærede Medlem har en ejendommelig Tilbøjelighed til at tro, at naar han har fundet et Standpunkt, saa gælder det først og fremmest om at blive staaende paa dette;

og han kan ikke tænke sig nogen større Forbrydelse end at forlade et Standpunkt. Jeg vil minde det ærede Medlem om en Ting, Jeg tror, jeg en Gang har set en filosofisk-matematisk Afhandling, hvori Døden betegnedes med et Punkt og Livet med en Linie. Det ærede Medlem vil nok forstaa, hvad der ligger deri, det afsluttede og det udbillingsdygtige. Linien har den Egenhed i sig, at kunne forlænges i det uendelige, og jeg tror, at det ærede Medlem vil have godt af, at tage sig Linien til Billede i Stedet for Punktet. Holder han sig i den Udbillingslinie, han ønsker at have, kan han ogsaa godt holde sig i det rette Spor; men bliver han altid ved at staa paa Punktet, kommer han ikke et Skridt videre. Det ærede Medlem havde nu ogsaa her fundet det gamle Standpunkt, som han beskylde mig for at have gjort den Forbrydelse at have forladt. Han kom i den Henseende dels ind paa, hvad der allerede var blevet gennemført ved tidligere Love, og dels paa hvad der havde været fremme som Forslag her i Tinget. Han anførte der, at vi havde en Række gennemførte Love, som havde dette System, at den hele i Næringskommunen faldende Indtægt kom den paagældende Kommune til gode som Statteindtægt, og han anførte Krigsstatlovene af 1864 og 1867 som Eksempel. Det ærede Medlem maa imidlertid erindre, at dette Eksempel gælder slet ikke. Her var Tale om en Stat til Staten, og det er jo en Selvfølge, at naar man kommer ind paa en Stat til Staten fordelt efter Kontingentsystemet, det vil sige et vist Stattebeløb, der skal optrædes med en vis Sum af enhver Kommune, og Fordelingen af denne Sum foretages i Forhold til Kommunens Hartkorn og Folketal, er man sandelig ogsaa aldeles nødt til, at tage den paagældende Indtægt, som findes i Kommunen. Regeringsforslaget i 1864 havde ikke Kontingentsystemet; det havde slet og ret Forslag om, at der ved Siden af Hartkornskatten skulde optrædes 3 pCt. Stat af al Indtægt, der ikke hidrørte fra Jordbrug; men da dette kom ind her i Rigsdagen, blev det forandret, ikke saaledes, som det ærede Medlem syntes at antyde, at her laa Venstre paa Lur, og benyttede den kostelige Lejlighed til at føre sit Princip igennem. Nej, det var ikke Tilfældet! det var ikke Venstre, der rejste denne Sag, men Fønger, der gennemførte Kontingentsystemet for første Gang; han satte ind ved Behandlingen her i Rigsdagen, at det ikke skulde tages som en Følgeskat over hele Landet, men fordeles paa de forskellige Kommuner, og saa er det en Selvfølge, at